

Editorial

Actualitatea temelor abordate de **altera** este, fiind vorba de un periodic, rar decodată în sens cronologic. Iată că, de astă-dată, subiectele reunite în prezentul număr se califică drept extrem de actuale, atât în contextul dezbaterilor publice din România, cât și în cel mai larg, al priorităților Uniunii Europene.

Recent, viața politică românească a fost traversată din nou de fiorul autonomist al secuilor, răspunsul autorităților fiind, în nota deja consacrată, între sarcasm și excomunicare. Într-un stat cu optsprezece comunități minoritare istorice, nici guvernul, nici partidele nu au simțit încă nevoia instituționalizării expertizei existente în domeniul minorităților, singurii specialiști oficiali fiind cei câțiva diplomați de carieră cărora le revine sarcina ignobilă de a contracara pe plan internațional revendicările minorităților din România și de a le minimaliza dramatismul. Contrar aparențelor, România dispune de experți redevabili în chestiunea minorităților, comparabili cu cei din statele democrațiilor consolidate. Ei trebuie însă căutați în sfera academică și civică.

Abordând tematica situației minorităților în statele postcomuniste, **altera** ne invită la aprofundarea sensului filozofic și umanist al conceptului de autonomie, așa cum este el magistral expus de, într-un fel unic, Will Kymlicka, cunoscutul profesor canadian. Kymlicka atrage atenția asupra faptului că aserțiunea „îndeplinim toate standardele internaționale”, devenită o mantră în rîndul statelor postcomuniste, este implicit o formă periculoasă de refuz al împărțirii puterii cu cetățenii minoritari. La rîndu-i, Levente Salat, poate cel mai important reprezentant în România al școlii Kymlicka, propune un inventar al autonomiilor, nuanțînd convingător fundalul socio-politic și istoric al acestora. Pentru Kymlicka este de neocolit în viitorul apropiat, în interesul păcii și al valorilor europene, o regîndire a sistemului de protecție a minorităților la scară continentală. Pentru Salat, alături de legitimitatea aspirațiilor autonomiste, minoritățile din România, cea maghiară în special, ar trebui să ia în calcul realizabilitatea autonomiei, respectiv să-și bazeze programul pe înțelepciune politică și profesionalism. Studiul lui Adrian Ivan dedicat influenței integrării europene asupra standardelor minorităților în patru state postcomuniste relansează discuția despre oportunitatea unui *acquis* comunitar în domeniu.

Probabil secțiunea cea mai copioasă a acestui număr al **alterei** o constituie publicarea integrală a raportului Frunda privind conceptul de națiune, raport ce a stat la baza adoptării de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a Recomandării 1735. Lăsăm la o parte isteria naționalistă declanșată în România de acest raport altminteri extrem de valoros, pentru a sublinia faptul că noul concept de națiune europeană a secolului al XXI-lea este abia la început de drum și că influența sa asupra dreptului constituțional european va produce efecte semnificative la început de mileniu, inclusiv în arhitectura statelor naționale și a super-statului continental.

În nota care a consacrat-o, aceea a dezbaterilor intelectuale de avangardă, **altera** publică materia unui seminar dedicat de Liga Pro Europa reformelor amânate ale tranziției românești, cu accent asupra reformei statului și a sistemului politic, rămase inertiile și în mare parte responsabile pentru retardarea social-economică a unei țări, altminteri bogate în resurse umane și naturale.

Partidele regionale din statele europene și dilema lor fundamentală, aceea a participării la guvernarea centrală este analizată de autorul catalan Jordi Argelaguet. Un prilej în plus să ne amintim că România secolului XXI nu permite înregistrarea partidelor regionale...

Nu în ultimul rând, semnalăm prezența în **altera** a unui articol viguros al lui Liviu Andreescu care evaluează palmaresul Bisericii Ortodoxe Române în chestiuni ținând de valori umaniste fundamentale, ca drepturile femeii, non-discriminare, respectul față de alteritate. Autorul slovac Alexander Duleba contribuie la soliditatea analizelor printr-o prezentare documentată a chestiunii rutene și a impactului acestei minorități asupra relațiilor dintre Slovacia și Ucraina.

Putem spera, aşadar, ca prezenta **altera** să constituie încă o etapă din procesul de profesionalizare a reflecției românești asupra chestiunii minorităților în statele postcomuniste, provocând inovație intelectuală și adoptarea de politici publice apte să răspundă exigențelor profilului umanist al unei Românie europene.